

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 323/2024-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Franco Real Estates, s.r.o.**, Trójska 629/116, Praha, Česká republika, zastúpeného JUDr. Michalom Magdolenom, advokátom, Farská 50, Nitra, proti postupu a uzneseniu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava I, odboru kriminálnej polície ČVS: ORP-458/1-VYS-B1-2019 z 10. februára 2023 a postupu a uzneseniu Okresnej prokuratúry Bratislava I sp. zn. 3Pv 190/19/1101 z 5. júna 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupom a rozhodnutiami orgánov činných v trestnom konaní označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry, vec vrátiť na ďalšie konanie a priznať mu finančné zadosťučinenie 10 000 eur a náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Napadnutým uznesením vyšetrovateľa ČVS: ORP-458/1-VYS-B1-2019 z 10. februára 2023 bolo podľa § 215 ods. 1 písm. b) a ods. 4 Trestného poriadku zastavené trestné stíhanie začaté pre prečin všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona a prečin poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia podľa § 288 Trestného zákona, pretože

tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Trestné stíhanie vo veci bolo začaté 2. apríla 2019 obhliadkou miesta činu na tom skutkovom základe, že neznámy páchateľ 2. apríla 2019 v čase okolo 10.00 h pri výkopových prácach vykonávaných [REDAKOVANÉ] narušil prívod plynu do bytového domu s popisným číslom 7, čím došlo k jeho úniku smerom k pasáži uvedeného domu, následne došlo k explózií, pri ktorej sa zrútilo podlažie pasáže a došlo k poškodeniu viacerých sklenených výplní okien bytov nachádzajúcich sa v predmetnom obytnom dome, taktiež bol explóziou poškodený aj masážny salón s kaviarňou, ktorý je situovaný vo vnútri pasáže, následkom explózie došlo tiež k zraneniu dvoch osôb s dosiaľ neustálenou dobou liečenia, čím svojím nedbanlivostným konaním zvýšil všeobecné nebezpečenstvo a ohrozil prevádzku všeobecne prospešného zariadenia a spôsobil vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa [REDAKOVANÉ] škodu v predbežnej výške presahujúcej 150 000 eur. Vyšetrovateľ dospel k záveru, že konaním žiadnej z prítomných osôb nedošlo k porušeniu právnych predpisov, ani technických noriem, teda nedošlo ani k nedbanlivostnému konaniu, preto nie sú na mieste ďalšie úvahy o tom, či medzi trestne irelevantným konaním je príčinná súvislosť a či je preukázané zavinenie.

3. Sťažovateľ – poškodený podal proti uzneseniu vyšetrovateľa sťažnosť, ktorá bola ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením okresnej prokuratúry z 5. júna 2023 zamietnutá ako nedôvodná. Prokurátorka okresnej prokuratúry vyhodnotila uznesenie vyšetrovateľa ako zákonné a dôvodné. K naplneniu skutkových podstát označených trestných činov uviedla, že nebola preukázaná subjektívna stránka trestného činu v podobe nedbanlivostného zavinenia a taktiež nebola preukázaná objektívna stránka trestného činu, keďže nebolo preukázané protiprávne konanie osoby, ktoré by bolo v príčinnej súvislosti s následkom.

4. Žiadosťou zo 7. júla 2023 doručenou Krajskej prokuratúre v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) sa sťažovateľ domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu prokurátorky okresnej prokuratúry, ktorá bola vyhodnotená v režime príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019 z 28. novembra 2019 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadostí o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom trestnom konaní (ďalej len „príkaz generálneho prokurátora č. 11/2019“). Krajská prokuratúra v upovedomení č. k. 1 KPt 442/23/1100-5 z 25. augusta 2023 konštatovala nedôvodnosť žiadosti sťažovateľa a tiež zákonnosť rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní v danej veci a žiadosť odložila bez potreby prijatia prokurátorských opatrení.

III.

Argumentácia sťažovateľa

5. Podľa sťažovateľa vzhľadom na závažnosť, rozsiahlosť a zložitnosť skutku a iný dôležitý záujem mala byť založená vecná príslušnosť odboru kriminálnej polície krajského riaditeľstva Policajného zboru, čo jednoznačne preukazuje samotné trvanie vyšetrovania v dĺžke takmer 4 roky. Obsahom uznesenia vyšetrovateľa je len sumarizácia priebehu vyšetrovania, chýbajú v ňom úvahy, ktorými sa vyšetrovateľ spravoval pri hodnotení dôkazov a na základe ktorých posudzoval dokázané skutočnosti, čo vyvoláva dojem o porušení práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Vyšetrovateľ napriek opakovaným žiadam neinformoval o stave trestného konania, nedoručoval poškodeným (resp. ich splnomocnencom) žiadne písomnosti (napr. uznesenie o príbratí znalca). Záver

vyšetrovateľ je absurdný, svojvoľný, neudržateľný a v príkrom rozpore s vykonaným dokazovaním.

6. Sťažovateľ považuje závery uznesenia okresnej prokuratúry za svojvoľné, v rozpore s vykonaným dokazovaním, dokonca až iracionálne. Prokurátorka okresnej prokuratúry sa nevysporiadala s jeho sťažnostnou argumentáciou smerujúcou k výkopu bagrom a k dodržaniu technických noriem. Závery prokurátorky o tom, že nebola preukázaná objektívna stránka, ani subjektívna stránka trestného činu, sú predčasné, prokurátorka si uzurpovala právo hodnotiť dôkazy namiesto nestranného a nezávislého súdu a ňou ponúknuté hodnotenie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Prokurátorka okresnej prokuratúry odmietla pri formulovaní rozhodnutia vziať do úvahy mnohé opakovane zdôrazňované skutočnosti, pričom sa s niektorými dôkazmi vôbec nezaoberala, resp. ich nevyhodnotila a navzájom odporujúce skutkové zistenia nijako nekonfrontovala, ani selektívnu akceptáciu niektorých z nich neodôvodnila.

7. Krajská prokuratúra sa zjavne vyhla odpovediam na konkrétne námietky sťažovateľa, ktorý poukázal na „objektívnu nemožnosť dodržania zákazu realizovať výkopové práce strojovo pri obnažovaní podzemných vedení vo vzdialenosti menšej ako 1 meter na každú stranu od obrysu existujúcich plynárenských zariadení v súlade s TN 733050, opomenula sa vysporiadať s protichodným tvrdením o tom, že prípojku odtrhol bagrista nepriamo cez kus kameňa, či betónu aj keď výkopové práce sa vo vzdialenosti kratšej ako 1 meter vraj nevykonávali a rovnako sa nevysporiadal ani s otázkou úmyslu, keď prokuratúra tvrdí, že bagrista mal postupovať v súlade s TN a nevedel, že svojim konaním môže prípojku odtrhnúť a ani to vzhľadom na osobné pomery vedieť nemohol“.

8. Vyšetrovanie podozrenia zo spáchania trestného činu trvalo viac ako 4 roky, čo nemožno považovať za primerané, efektívne a rýchle. Dĺžka konania pritom nebola spôsobená skutkovou zložitou, či zvýšenou náročnosťou ustálenia skutkového stavu. Zodpovednosť za dĺžku trvania vyšetrovania nesie hlavne vyšetrovateľ, a to z dôvodu nekonania, nesústredenej a neefektívnej činnosti, ktorá musela byť opakovane naprávaná postupom dozorujúceho prokurátora. Činnosť okresnej prokuratúry ako dozorujúceho orgánu sa javila skôr formalisticky ako reálne účinná, pretože v konečnom dôsledku nezabránila zdĺhavosti a neúčinnosti tohto konania.

9. Sťažovateľ namieta porušenie práva na účinné vyšetrenie trestného činu, ktoré vyplýva z pozitívneho záväzku štátu pri ochrane porušených práv. K porušeniu práva na inú právnu ochranu došlo podľa neho aj v súvislosti s výsledkom prípravného konania a arbitrárnosťou napadnutých rozhodnutí, ktoré vyznievajú tendenčne v prospech podozrivých osôb, sú nepreskúmateľné a krajne nepresvedčivé.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 neustanovuje inak. Pri identifikácii uvedených medzí svojho prieskumu sa ústavný súd zameriava predovšetkým na tú časť ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného

súdu domáha. Text uvedený mimo petitu pokladá ústavný súd za súčasť odôvodnenia ústavnej sťažnosti, ktorá zásadne nedopĺňa petit (m. m. I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011). Vzhľadom na uvedené skutočnosti kritiku upovedomenia krajskej prokuratúry z 25. augusta 2023 obsiahnutú v texte ústavnej sťažnosti posudzoval ústavný súd iba ako súčasť argumentácie sťažovateľa.

IV.1. K napadnutému uzneseniu vyšetrovateľa:

11. Pri prerokovaní tejto časti sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorý spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú.

12. Vzhľadom na to, že na preskúmanie postupu a napadnutého uznesenia vyšetrovateľa bol na základe sťažnosti sťažovateľa povolaný prokurátor okresnej prokuratúry ako nadriadený orgán, ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 290/06, III. ÚS 288/07, III. ÚS 208/08, III. ÚS 72/09, III. ÚS 165/2013).

IV.2. K napadnutému uzneseniu okresnej prokuratúry:

13. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

14. Z príloh ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil, že napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry z 5. júna 2023 bolo sťažovateľovi doručené 22. júna 2023. Z uvedeného vyplýva, že ústavná sťažnosť doručená ústavnému súdu 19. októbra 2023 je podaná zjavne po zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehote v zmysle § 124 zákona o ústavnom súde, ktorej zmeškanie zákon o ústavnom súde vzhľadom na jej kogentnú povahu nedovoľuje odpustiť (III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

15. Na základe uvedeného ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní nezostala iná možnosť, len odmietnuť ústavnú sťažnosť namietajúcu porušenie základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru

napadnutým uznesením okresnej prokuratúry z 5. júna 2023 podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako návrh podaný oneskorene.

IV.3. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

16. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

17. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESLP (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

18. Ústavný súd konštatuje, že z príloh ústavnej sťažnosti považuje za preukázané, že napadnuté konanie bolo vo veci samej právoplatne skončené uznesením o zastavení trestného stíhania a zamietnutím sťažnosti sťažovateľa proti tomuto rozhodnutiu uznesením okresnej prokuratúry z 5. júna 2023, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 22. júna 2023.

19. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že v čase podania ústavnej sťažnosti k namietanému porušovaniu označených práv postupom vyšetrovateľa a okresnej prokuratúry v napadnutom konaní už nemohlo dochádzať, preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2024

Robert Šorl
predseda senátu